

De PCA-pomp, een pompje tegen de pijn (Kinder- en jongerenafdeling)

Informatie voor kinderen vanaf 6 jaar

Binnenkort word je geopereerd. Misschien ben je bang dat je na de operatie veel pijn zult hebben. Wij gaan er samen met jou voor zorgen dat je zo min mogelijk pijn hebt. Daarvoor gebruiken we medicijnen om te zorgen dat je zo min mogelijk pijn zult hebben en een pompje, de PCA-pomp. In dit pompje komen de medicijnen tegen de pijn. Met het pompje kun je zelf de pijn verminderen. In deze folder vertellen we je hoe dit werkt.

PCA-pomp

PCA staat voor de Engelstalige afkorting Patiënt Controlled Analgesia. Het betekent dat jij zelf als patiënt je pijn kunt verminderen (controleren) met behulp van pijnmedicijnen in het pompje. Jij kunt jezelf dus extra pijnstilling geven wanneer je vindt dat je dat nodig hebt.

De PCA-pomp bestaat uit:

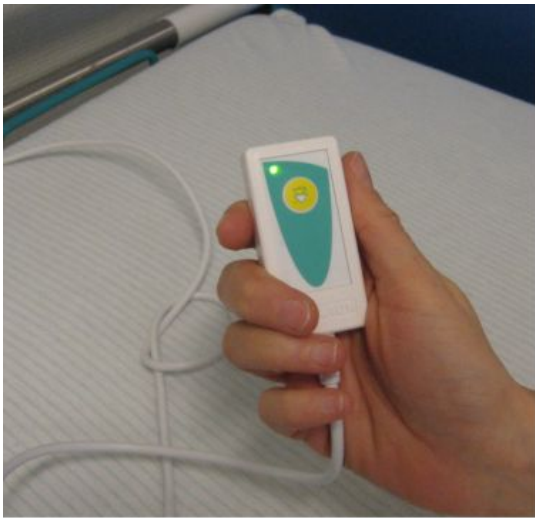
- Een kastje met een pompje, een minicomputer en een spuit. In de spuit zit het medicijn morfine. Morfine is een medicijn dat helpt tegen de pijn.
- Een handset met een knop. Hierop kun je drukken om jezelf het pijnmedicijn (morfine) te geven.

De PCA-pomp wordt aangesloten op je infuus. Een infuus is een dun plastic buisje dat met behulp van een naaldje in je bloedvat wordt gebracht en waardoor je vocht of medicijnen krijgt. Het infuus brengt de dokter of kinderverpleegkundige meestal in je arm in, soms voor de operatie en soms krijg je het infuus als je onder narcose bent, dus voel je er echt niets van. Wanneer je pijnmedicijnen door het infuus geeft, komt het direct in je bloedbaan terecht en helpt het goed tegen de pijn.

Hoe werkt de PCA-pomp

Na de operatie wordt de PCA-pomp aangesloten. Je krijgt dan steeds een klein beetje morfine. Zogauw je goed wakker bent na de operatie, krijg je van de verpleegkundige de handset van de PCA-pomp in je hand. Als je pijn hebt kun je op de knop drukken. Je krijgt dan nog een beetje morfine extra. Je hoort een piepton als je goed op de knop hebt gedrukt. Al snel wordt de pijn minder. Als na een poosje de pijn niet minder is geworden of als na een poosje de pijn weer toeneemt, kun je weer op de knop drukken. Je kunt dus net zo vaak drukken als je zelf nodig vindt.

Je hoeft niet bang te zijn dat je te veel morfine krijgt want de computer in de pomp zorgt ervoor dat dit niet kan. Meestal heb je de pomp na twee dagen niet meer nodig.

Pijn meten

De verpleegkundige van de kinderafdeling komt regelmatig aan je vragen of je nog pijn hebt. De verpleegkundige meet de pijn met het 'pijnmeetlatje'. Dit lijkt op een liniaal. Er is er een met cijfers en eentje met gezichtjes. Bij de cijferliniaal geef je een cijfer voor de pijn (0 is geen pijn en 10 is ontzettend veel pijn). Bij de gezichtjesliniaal ... nou ja, kijk zelf maar:

De verpleegkundige vraagt dus of je last van pijn hebt. Ook vraagt ze of je goed kunt ademen en hoesten zonder dat je bang bent dat dit pijn doet. Elke dag komt er een 'pijndeskundige' bij je langs. Dat is iemand die heel veel weet over pijn. Hij of zij kijkt samen met de verpleegkundige van de kinderafdeling of de pomp en het pijnmedicijn goed werken.

Meest gestelde vragen over de PCA-pomp

1. Kan ik mezelf met een PCA-pomp teveel medicijnen geven?

Nee, daarvoor hoeft je niet bang te zijn. De computer van de pomp staat ingesteld op de hoeveelheid medicijn die jij mag hebben. De pomp houdt in de gaten hoe vaak je al op de knop hebt gedrukt.

2. Mogen de verpleegkundige of mijn ouders ook op de knop drukken?

Nee, de pomp en de knop zijn alleen voor jou. Jij weet hoeveel pijn je hebt en of je de medicijnen nodig hebt.

3. Kan ik aan morfine verslaafd raken?

Nee, je krijgt het pijnmedicijn morfine maar een paar dagen als pijnstiller. Daardoor raak je er niet aan verslaafd.

4. Heeft morfine bijwerkingen?

Soms kun je van morfine jeuk krijgen of je wat misselijk voelen. Als je daar last van hebt, vertel dit dan meteen aan je ouders of de verpleegkundige. Misschien ben je slaperig, dit geeft niet. Het kan zelfs fijn zijn om de eerste dagen na de operatie wat meer te slapen. De verpleegkundige die voor je zorgt, houdt je goed in de gaten.

5. Voel ik met de PCA-pomp helemaal geen pijn meer?

De eerste dagen na de operatie kun je wel wat pijn voelen. De PCA-pomp kan namelijk niet alle pijn wegnemen. Maar de pomp zorgt er wel voor dat je er minder last van hebt. Bovendien krijg je ook tabletten of zetpillen tegen de pijn. Meestal krijg je twee of drie dagen morfine via de pomp. Daarna is het vaak niet meer nodig. Je krijgt dan nog wel tabletten of zetpillen. Heb je toch nog pijn terwijl je de morfinepomp en de pillen gebruikt, dan wordt het pijnteam ingeschakeld om te kijken wat er aan de pomp of pillen veranderd kan worden om de pijn minder te maken.

Vragen

Heb je na het lezen van deze folder nog vragen dan kan je voor meer informatie altijd terecht bij de verpleegkundige van de kinderafdeling.

Telefoonnummer kinder- en jongerenafdeling: 0413 - 40 34 17.

Kinderwebsite

Bernhoven heeft een eigen kinderwebsite: www.bernhovenkids.nl. Hier kunt u, maar ook uw kind(eren) kennis maken met het ziekenhuis. Zo kunt u zich samen voorbereiden op een bezoek aan Bernhoven.

Bovenstaande informatie is geschreven samen met artsen en (gespecialiseerd) verpleegkundigen van de genoemde afdeling(en). De afdeling communicatie & patiëntenvoorlichting verzorgt de eindredactie van deze folder.

Heeft u vragen en/of opmerkingen over deze folder? Belt u dan met de genoemde afdeling(en) of stuur een e-mail naar PatiëntService, psb@bernhoven.nl.

Bernhoven

Nistelrodeseweg 10
5406 PT UDEN

Postbus 707
5400 AS UDEN

T: 0413 - 40 40 40
E: communicatie@bernhoven.nl
I: www.bernhoven.nl

Ga naar
www.zorgkaartnederland.nl